

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-ut. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez intézendő. — Bermentellen levelek csak ismertektől fogadhatók el. — Kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-ut. 2. sz. földszint (Kertész József könyvnyomdai irodája) hova a lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénzek, hirdetések kiadás körüli panaszok) intézendők.

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben házhoz (horvát)
Egész évre 10 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes számú kiegészítő.
Hirdetmények díja:
hasábol petitsor egyszerű hirdetésnél 12.
kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
A színtéri petitsor 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadhatók a kiadóhivatalon kívül egyedül **Hausenstein és Vogler** hirdetésfelvételi hivatalában. Budapest: Dorottya-utca. sz. 1. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz. Prága: Graben 27.

A „Középpárt” utolsó számának homlokzatán megjelent tudósítvány következtében, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a tudósítványnak csak első része hivatalos, a melyben az mondatik, hogy lapunk — párt határozat következtében — e hó végén megszűnik. — A másik része azonban, melyben a hosszabb időre előfizetők a „Reform” cz. lappal ajánlatnak kárpótoltatni, előfizetési pénzüket tetszés szerinti visszakövetelésének főnhagyásával, egészen a párton kívüli tény, s egyedül a kiadónak egyéni ajánlata.

Domahidy Ferencz,
mint a középpárt elnöke.

Budapest, június 22.

Törvényhozó testületünk naplóiban, ha nem fő, de mindenesetre nevezetes szerepet játszanak az interpellációk, mert alig van országos ülés, melyen ilyen elő nem fordulna, alig van képviselő, ki legalább egygyel elő nem állana, egy interpelláció előadásában és a miniszteri válasza tett nyilatkozatban állván összes parlamenti szónoklati működése, melylyel homokot szór „rendíthetetlen bizalmu” választóinak szemébe.

E helyen, anélkül, hogy most alkalminak tartanók az interpellációknál tapasztalt túlságnak megróvását, és anélkül, hogy képviselőinket kevesebb és rövidebb interpellációk előadására szólítanók föl, a mai országgyűlési ülésen a miniszterelnök által Tisza Kálmánnak szombaton tett interpellációjára adott válaszára kívánunk reflektálni.

Mint tudnivaló, Tisza Kálmán a legutóbbi évről közös hadügyminiszteri személyváltozásra és az ez alkalommal kiadott fejedelmi kéziratokban használt „birodalmi (Reichs) hadügyminiszteri” kifejezésre, valamint az elmaradt iratok később pótolta közös külügyminiszteri ellenjegyzésre vonatkozó interpellációt tett.

Bittó István miniszterelnök ur most már másodikban felel legújabb minőségében az oly sokszor és sokoldalulag interpelláló balközéppárt-vezér kérdéseire, és mint az eredmény is mutatta, ezuttal sokkal szerencsésebben és sokkal kielégítőbben, mint az első esetben, mely alkalommal sem a balközéppártiaknak, sem a mi pártbeli képviselőinknek tetszését és meglegedését ki nem vihathatta.

De nézzük kissé közelebről a miniszterelnök ur választát.

Az interpellatio első pontjára csaknem azt válaszolta, hogy Debreczen városa képviselője kelletnél kíváncsibb, mivel a kinevezés királyi jog lévén, az azt megelőző szándékot és indokokat, melyek a fejedelemben rejlenek, kutatni vagy feszegetni nem lehet. Amde hogy is kívánhatók a fejedelmi szándéknak az országgyűlés elé hurcolását, hiszen a fölséges kinevezési joga nincs felelősséggel összekötve?

Eszerint Tisza Kálmán kérdése csakis a fölmentett miniszteri visszalépésének indokaira vonatkozhatott és nem egyébre.

Maga is beismerte azt Tisza Kálmán mai nyilatkozatában, melyben a többi között öszintén kimondá azt is, hogy ő valamely miniszternek visszalépését akkor, midőn a visszalépő miniszter által képviselt rendszer irányában az alkotmányos testületek részéről bizalom nyilvánul, rendszerváltozás bekövetkezésének tekintti; ez azonban nem áll, sőt rendes viszonyok között ily esetben föltehető, hogy a miniszteri utód ép elődjének rendszerét fogja követni, nem pedig újat inaugurálni. Ezen suppositio csak azon esetben állhatott volna meg, ha Kuhn báró az ő rendszerre ellen irányzott áramlatnak esett volna áldozatul, mely túlsulyra vergődése után új embert új rendszerrel léptetne elő, és nem, mint a fejedelmi kézirat és miniszterelnökünk szavaiból kitétnik, saját kérelme folytán mentett volna föl állásától.

Az ellenjegyzés hiányára vonatkozó kérdést igen helyén levőnek találtuk. A miniszterelnöki válasz „tévedés”-nek nevezte azt, hogy a hivatalos lapban azon királyi kézirat lön közzétéve, mely ellenjegyzéssel ellátva nem volt. Ily esetnek a törvényhozás előtt igazolása, ugy felelősségünk, mint jövő aggodalmaink eloszlatására szükséges; mert, ha közönnnyel nézzük az ily dolgokat, ugy máskor is ismétlődnek azok, és a felelős parlamenti rendszer formái, melyeknek megtartását a rendszer lényege megkívánja, maholnap egészen illusoriussá válnak.

A „Reich” (birodalmi) kifejezésre vonatkozólag hivatkozott a miniszterelnök a közös miniszteriumnak 1868-ban azon határozott kijelentésére, melyszerint a „Reich” elnevezést egyértelműnek veszi a „monarchia” szóval, és ezen kifejezés alatt semmi mást érteni nem kívánnak, mit aztán a delegatiónk és később a magyar képviselőház is megnyugtatónak talált, holott a monarchia dualistikus állása nemzetközi érintkezésekben akkor még nem jutott határozott kifejezésre, mi azonban azóta megtörténvén, ezen egy szónak nem-correct használata a lajtántuliaknál minket nem aggaszthat és dualismuskat legkevésbé sem alterálhatja.

Ezek főbb pontjai a miniszterelnöki válasznak, melyből mi is teljes megnyugtatót mérítünk.

— A középpárti kör holnap, kedden, június 23-án délután 4 órakor értekezletet tart saját helyiségében.

— A főrendiház elnökségétől. A bizottsági megvitatáson keresztül több rendbeli törvényjavaslat a legközelebbi főrendiházi ülésben f. hó 30-án és a reá következő napokon tartandó ülés napirendjére tűzettek ki, erről a főrendiház távollevő tagjai az elnökség által értesítetnek.

— A kir. igazságügyminiszter, tekintettel azon körülményre, hogy a meter-mérték behozataláról szóló 1874. VIII. tve. 19. §-a által, az ezen rendszer szerinti mértékek használata 1876. évi január hó 1-től oly megjegyzéssel rendeltetett el, hogy ezen időponton túl más mértékek és súlyok alkalmazása bírság terhe alatt tilos; — továbbá tekintettel arra, hogy az új rendszer meghonosítására nézve mi sem gyakorolna oly hatályos befolyást, mintha a súlyok és mértékek használatára utalt kormányközvegek az új rendszert — ott, ahol lehetséges — már az 1876. év előtt is alkalmazásba vennék; — végre: miután a bíróság magánfelekkel többféle szerződési viszonyban áll, sőt közvetlenül is különféle mértékek és súlyok használatára van utalva, folyó évi június 15-én 13006. sz. a. kelt körrendeletével véleményes javaslatteherre utarította valamennyi e. f. f. kir. törvényszék elnökét:

vájjon az új mértékrendszernek 1876. év előtt legalább részben, leendő alkalmazásba vételét, ügykezelése körében, miként és minő arányban véli fogantatosíthatónak, s kedvező esetben a szükséges átszámítások miként volnának legezlszerűbben eszközölhetők?

— A Deák-kör tegnapi értekezletén Trefort cultusminiszter az izraelita iskola-aiap ügyében következő indítvány elfogadását kérte: „A ház tudomásul veszi a vallás- és közoktatásügyi miniszter jelentését az izr. iskolaalapról, — mely szerint az alap fölösztatlan állapotban maradván, jövedelméből a közösen használt tanítóképezde, valamint a siketnéma s vakokintézeti alapítványok fontartásán, s költségeik fődözésén kívül rabbi-seminarium állittatik föl, az elemi iskolák segélyezésére fönmaradó összeg pedig kizárólag az orthodox községek népiskolái közt osztatik ki.”

Zsedényi: A miniszteri jelentés ellenkezik a dolgok állásával, mert nem ismer el két izraelita felekezetet, holott a képviselőház 1870-ben ellenkező értelemben határozott. Az ügyet kiadatik indítványozná a közalapítványi bizottságnak, a mely kihallgatva a congressistákat s orthodoxokat, október 1-ig a háznak jelentést tenne.

Trefort: Egy államban sincs oly nagy jelentőségük az izraelitáknak, mint hazánkban, s épen ezért culturállapotuk nem lehet előttünk közömbös. Régibb országgyűléseink, s a provisorium is elismerték egy rabbi-seminarium szükségét; bold. Eötvös miniszter fölterjesztésére ő felsége két resoluciójában engedélyezé is azt, s

szóló fölterjesztése folytán az elv megtestesítésére is fölhatalmazá őt egy harmadik resoluciója által. Ezeket alkotmányos fogalmak szerint nem lehet egyszerű határozattal megsemmisíteni. Az iskolaalap izraelita czélokra szánt épen oly országos alap, mint bármely más. A seminarium egy fontos intézmény leend a zsidók közt, a jelentékeny szerepet játszó rabbik képezésére, s a magyar cultura terjesztésére. Múltányosabban nem is lehetne az orthodoxok irányában sem eljárni, mint a hogy indítványa tervezi. A ház határozatait csak a vallászabadságra vonatkoznak, s az iskolaalappal semmi összefüggésben sincsenek. Javaslatának elfogadásával a ház a magyar cultura terjedését segitendi elő.

Zichy A.: A javaslat motívumai ellen vannak kifogásai, sajnálja, hogy érvül fölhozatik, miszerint ő fölsége az alapnak alapítója, mert ez elnémitja az ellenkező véleményűeket. Ha áll, hogy nincs két izr. felekezet, mi jogon tehetni eléje a kisebbség nézetét a többségének. — Az állam nem lehet hivatva arra, hogy bármely felekezetnek papokat neveljen. A miniszter eljárását méltányosnak találja ugyan, de nem helyeselheti annak módorát, s a jelentést a közalapítványi, állam-egyházközi s tanügyi bizottságoknak óhajtaná kiadatik.

Csengery A.: Hozzájárul a miniszteri indítványhoz, bár nem kizárólag az orthodoxok miatt, hanem aránylagosan fölösztatni akarta volna a zsidó iskolai czélokra fönmaradó jövedelmet. Igaz, hogy az alap az absolut korszakban keletkezett, de ő felsége a zsidó hadi serezőt elengedé, s az illetők maguk ajánlják azt föl, minél fogva ő felsége annak kétségtelen alapítója. — Furesa kívánság, hogy hallgatással mellőzessék ő felségének neve, midőn az alap történetét vizsgáljuk. Kényszerítés nem forog itt fön, mert senki sem hajtatik erővel a seminariumba, de a művelődés utján előbbre törő fél nem leend utjában a másik által föl tartoztatható. — Nem az állam nevel itt papokat, csak egy vallási alaptól állittatik föl tanintézet papok nevelésére. Nincs miért a közalapítványi bizottsághoz utasitunk ez ügyet, mert az alap jogi természeté tisztá, ha pedig a tanügyi bizottsághoz utasitánók, akkor valóban a papok nevelésébe avatkoznék az állam. A vallásügyi bizottságnak csak akkor lehetne kiadni, ha az izraeliták két egyházra váltak volna, ez pedig nincs constátálva. S még ekkor sem lehetne szó egy oly alapról, melynek az alapító határozott czélt tűzött ki. Az ország ezért ő felségének köszönettel tartozik, mert a seminarium fölállítása a cultura s a magyar nemzetiség ügye.

Stoll pártolja Zsedényit. Az értekezlet a miniszter indítványát fogadja el, Csengery azon módosításával, hogy a népiskolai czélokra fönmaradó jövedelem nem kizárólag az orthodox községeknek, hanem tekintettel ezekre osztassék ki.

Bittó miniszterelnök előadja Tisza K.-nak a közös hadügyér fölmentése tárgyában hozzá intézett interpellációjára adandó választát. Az értekezlet helyesléssel fogadja a választ, mely mai országgyűlési tudósításunkban olvasható.

Előadja továbbá a miniszterelnök, miként meglepetéssel értesült az állam és egyházközi bizottság jelentésének napirendre tűzéséről. Formailag sem tartja correctnek, hogy a kormánynak, egy törvényjavaslat kidolgozásánál, bizonyos elvek kimondásával előre megköttessék a keze. De ettől eltekintve, miután a kormánynak még nem volt kellő ideje arra, hogy a jelentésben foglalt elvek iránt magát tájékozza, oly állást foglalhasson, mely a korona szentesítését is involválja, kéri a jelentésnek a napirendről levételét.

Grove: A bizottság kiküldetéséhez a kormány nemcsak hozzájárult, hanem maga a cultusminiszter indítványozta azt. Hiszi, hogy a jelen kormány, mely iránt teljes bizalommal viseltetünk, jövőre feleslegesekké teend ily bizottságokat; de most nehezen lehetne a dolgot akként segitni, hogy meg ne döntük e tárgyban a képviselőház minden előzményét. Az idő rövidségére nézve lehetnek aggályok, de ha a jelentés tárgyalása elhalasztatik, a kormány nem tehetend eleget a benne foglalt azon utasításnak, hogy a polg. házasság ügyében ez év végeig tvjavaslatot terjeszen elő.

Zsedényi: Azt hívé kezdetben, hogy a bizottság meg fog állapodni a polg. házasság elvének kimondásánál, de tovább ment, s az életbeléptetési módozatokat is megállapítá, ami időelőtti s az országra nézve nyugtalanító. A jelentésnek vagy csak az elv kimondását magában foglaló része fogadtassék el, vagy az egész vétecsék le a napirendről.

Pauler igazságügyminiszter: Először az iránt kellene az értekezletnek megállapodni, hogy a jelentés holnap érdemlegesen tárgyalassék-e vagy nem?

Szilágyi Dezső: A polg. házasság kérdésében a kormány eddigi lépései által némileg le van kötelezve; azt javasolná, hogy a jelentésben foglalt elvek figyelmebe vételével, az időpont meghatározása nélkül hivassék föla kormány e kérdésben a kezdeményezésre.

Bittó: Egy ilyértelmű megállapodáshoz hozzájárulnai mert ez nem kötné meg minden egyes részletre nézve a kormány kezét.

Husárfur

Gorove: A napirendről levélben megnyugodnék, ha a kormány, a tárgy fontosságát hangsúlyozván, időt kérne a jelentésben foglalt elvek megfontolására; nem járul azonban Szilágyi indítványához, mert az semmi gyakorlati eredményhez nem vezetne.
Az értekezlet elhatározza, hogy a bizottsági jelentés a tárgy fontossága s az idő rövidségével indokolva, levétesse a napirendről.
Ezzel az értekezlet szétoszlott.

— A baloldali kör tegnapi értekezletén a polgári házasságról szóló jelentésben foglalt nézeteket elfogadta. Az orthodox zsidó kérdést illetőleg szivesen beleegyeznek abba, hogy a benyújtandó ellenirat megtekinthetése érdekében a tárgyalás elhalasztassék.

— A „Függetlenség a nép zászlója“ írja:
A tokaji-mádi kerületben, melynek képviselői széke Vécsey Oláh Sándor halála következtében megürült, megindult a választási mozgalom. Bennünket arról értesít nek, hogy a függetlenségi párt eddig ugyan még nem határozott a jelölt személye iránt, de valószínűleg Mudrony Soma, az orsz. magyar iparegyesület derék igazgatójának fölléptetésében állapodik meg, s az összetartással meglesz a győzelem is.
E kijelölést mi is szerencsésnek tartjuk, mert Mudrony Soma szép készültséggel és ritka tevékenységű férfi, és mint ilyen országos képviselői állását bizonyára derekasan betölteni fogja.

— A tiszavidéki vasuti részvények eladása tárgyában a „P. N.“-ban olvassuk: Nem vagyunk képesek fölfogni, mi ezelt követ lapjaink egynémelyike oly hírek terjesztésével, melyek a mellett, hogy a valóságnak minden alapját nélkülözik, a legalkalmasak arra, hogy állami hitelünket és jelen pénzügyi kezelésünket compromittálják.

Laptársaink egyike e napokban azon hírrel állt elő, hogy pénzügyminiszterünk az államvasutak eladása ügyében tárgyalásokat folytat. Alig demontálták e koholmányt, máris azzal állanak elő, hogy a pénzügyminiszter az állam ingó tulajdonához tartozó tiszavidéki vasutárszvények elárúsítása iránt a hitelintézetrel tárgyalásokat kezdett.
Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint e hír teljesen valótlan; ily tárgyalásokra sem az egyik sem a másik részről még csak nem is gondoltak.

— A pénzügyi, közlekedési s kereskedelmi miniszterek ma d. e. 10 óra tájban fogadták a képviselőház miniszteri szobájában Budapest fővárosa azon küldöttségét, mely a főváros kívánásait előterjeszté, tekintettel arra, hogy közelebb a temesvár-orsovai vasut concessiója előreláthatólag az osztrák államvasutársulatnak fogendélyeztetni. Kammermayer polgármester előadta a főváros óhajait az osztrák államvasutársulat különbözőzeti tarifáiról és a társulat által föllállítandó ideiglenes raktárak iránt. Mind a három miniszter kijelentette, hogy el fognak követni minden lehető avégre, hogy a főváros jogosult kívánatai teljesedésebe menjenek. Zichy József gróf közmunkaminiszter utalt azonkívül a Romániával kötött conventio azon szakaszára, melyben biztosítatik, hogy egyenlő szállítóbérek alkalmaztassanak mindkét államban a romániai és a magyar-osztrák termények szállításánál.

— Konstantinápolyból írják az „Ung. Actionnaire“-nak. A porta képviselője az osztrák-magyar udvarnál, Kabuli basa, Varnán át ideérkezett, és előrelátható, hogy nem fog többé bécsi állomásra visszatérni. Ugyanis, mint megbízható oldalról értesülök, a nagy vezér Kabuli benső barátja, ennek a kereskedelmi miniszteri tárczát akarja átadni. Ki lesz az eddigi követ utódja Bécsben, azt még nem sikerült megtudnom, meglehet, hogy alkalmas személyiség erre még nincs is kijelölve. Hussein Aoni basa legjobban szeretne volna Kabulit külügyminiszterré tenni, minthogy azonban ez utóbbi a zultánnál nem igen kedvelt egyéniség, a nagyvezérnek e tervről le kellett mondania.

A legújabb egyiptomi hírek szerint a kedive tervezett franciaországi útjával végleg fölhagyott és most már hosszabb látogatásra Konstantinápolyba szándékozik, hol már előkészületek történnek fogadtatására. A kedive anyja már számos kísérettel ide érkezett és fia nyári palotájába szállt.

— A hadügyminiszteri tárcza betöltése ügyében a „Sonn- u. F. Courier“ állítólag katonai körökből azon hírt veszi, hogy Koller hadügyminiszternek már kinevezésekor tudtára adták, hogy a tárczát legfőlegb csak egy évig fogja kezelni s ez idő lejártával John báró fog közös hadügyminiszterré kinevezettni. Nem látszik lehetetlennek — mondja a lap, — hogy Koller báró jövődéli osztrák miniszterelnöknek van kiszemelve.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 22-én.

Elnök: Perczejl Béla az ülést megnyitván, több kérvényt mutat be.
Földváry M., Bobory, Szeniczey Degenfeld és Beöthy A. kérvényeket nyújtanak be.
Horn Ede a keresk. miniszterhez intéz hérdést a hadi főszerelés ügyében. A kérdés így hangzik:

Interpellatio a n. t. kereskedelmi miniszter urhoz.

Tekintve, miszerint a legutóbbi delegatiók alkalmával a közös hadügyminiszterium részéről ismételve megígértették, hogy a hadi főszerelések ügyében benyújtott ajánlatok elintézésékor lehetőleg a részletajánlatok is

tekintetbe fognak vétetni, s így a szabad-verseny érvényesítésének s a kisebb ipar hozzájárulhatásának egy bizonyos tér meg fog engedtetni;

tekintve, miszerint főképp az általános nemzetgazdasági pangás e súlyos idejében ama hadügyminiszteri ígéret teljesítése nagyfontosságú kérdés a magyar iparra nézve;

tekintve, hogy az ajánlatok végelintézésé folyamatban van, s hogy a legközelebbi hetek vagy talán napok folytában eldől a hadi főszerelések kérdése három hosszu évre;

bátor vagyok kérdezni a n. t. kereskedelmi miniszter urtól:

1) méltóztatott-e s milyen eredménnyel oda működni, hogy a közös hadügyminiszterium fönidézett ígéreteinek megtartása által a szabad verseny követelményei s a magyar ipar érdekei lehetőleg megóvassanak?

2) ha ez eddigelé meg nem történt, hajlandó-e a miniszter ur a mulasztást minél több jóvá tenni s jogos befolyását a jelzett irányban érvényesíteni?

Majores István a torontál-temesi tanfelügyelő jogserítő eljárása alkalmából a következő kérdést intézi a közoktatási miniszterhez:

Kérdvény a közoktatási miniszter urhoz.

Tekintettel a népoktatási törvény 1868. évi 38. t. cz. 117. §-ára a községekben; a 125. §- szerint pedig a tankerületi iskolaszékhöz a tanítói kar által is egy s illetoleg 4 tag levén választandó,

ennek előbeocsátása után kérem, van-e tudomása a közoktatási ügyér urnak arról: hogy Temes-Torontál vármegyékben a tankerületi iskolaszékhöz a néptanítói kar részéről egy nótanító lett megválasztva, és ezen választást az illeto tankerületi tanfelügyelő megsemmisítette;

minthogy pedig a fön idéztem törvény e tekintetben nem tesz különbséget az okleveles férfi és nótanítók között; e tekintetből tehát ismét kérem:

akar-e és fog-e a miniszter ur a törvénynek érvényt szerezni?

Horn Ede a pénzügyi és vasuti bizottsághoz járul kérelemmel, különösen keleti vasut részvényesei érdekében. Mintán ezen vasut első rendes gyűlése e hó 30-án lesz, kérné az enquete-bizottság megállapodását addig közzé juttatni.

Nagy György kéri az általa benyújtott törvényjavaslat közelebbi tárgyalását.

A ház azt szombatra tűzi ki.
Szögyénylő László mint igazoló biz. előadó a Deveau János igazolását jelenti be.

Besán Mihály a mentelmi biz. előadója Éder István kikérését jelenti be.

Molnár Antal a kérv. bizottság XLVII ik sorjegy-zését nyújtja be.

Zsedényi Ede arra kéri a házat, hogy addig, míg a kérvényi bizottság véleményét be nem nyújtja; más oldalú benyújtványok megtekintésével is, az orthodox ügy ne tárgyalassék.

A ház ez ügyet a miniszter leleegyezésével is elveszi a napirendről.

Bittó István miniszterelnök felel Tisza Kálmánnak a közelebbi ülésen benyújtott interpellációjára a közös hadügyminiszteri személyváltozást illetoleg.

Az első pontra, mely a személyváltozást illeti, azt nyilatkoztatja ki, hogy a kinevezés királyi jog, s ezért annak indokát nem lehet szándékában fészegetni: esupán arra utal, mi a legmagasabb kéziratban van, hogy b. Kuhn „saját kérelmére“ mentettet föl. Ami az ellenjegyzés hiányát illeti, erre azt jegyzi meg, hogy az ellenjegyzett kézirat tévedésből később adatott be a hivatalos lapba, mint a másik, mely katonai kinevezéseket tartalmazó parancs előbb jelent meg.

Ő azt hiszi, hogy e kinevezésekből semmi oly következtetést nem lehet vonni, mely az alkotmányt érdeklí, vagy rendszerváltozást jelez; lehet, hogy a közös hadseregben jelent változtatásokat.

Ami az elnevezést illeti, ő csak a magyar szövegben használt szöveget tartja mérvadóknak; de különben is már a delegatiókban, sőt a házban is itt kijelentett, hogy a „Reich“ szó ott a „monarchiát“ jelenti, s mindig így is magyaráztattott. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán. Ami a személyváltozást illeti, ő sem vonja és nem vonta kétségbe, hogy a kinevezés fejedelmi jog; de mint akkor, most is kimondja, hogy e jog alkotmányos országban nem szokott igénybe vétetni, csak akkor, ha az illeto törvényhozási közeg bizalmát a miniszteről meg vonja. Szivesen veszi tudomásul, hogy e kinevezés rendszerváltozást nem jelent; de föntartja jogát, hogyha ellenkező jelek mutatkoznának, megtegye a kellő lépéseket. Az ellenjegyzést illetoleg megjegyzi, hogy annak természete nem az, hogy a kinevezés utólagosan tudattassék a miniszterrel, hanem a miniszter által ellenjegyzett okmányt kell a kinevezettnak kapnia. Most kénytelen a dolgot úgy venni, ahogy van; de jövőre kéri, hogy ily fatalis tévedések ne legyenek s történéjk minden a kellő correctséggel. (Helyeslés.)

Ami a „Reich“ szó használatát illeti, megjegyzi, hogy ő is tudja ama magyarázatokat, melyek annak adatnak, de jobbnak tartaná, ha e kétféle kifejezést nem használtatnék, mi úgy is teljes bizalom rovására történik. Befelé correct a kifejezés magyar szövegben; kifelé pedig éppen e szabályszerűség fedeztetik el a „Reich“ szóval. Ő most ideiglenesen megnyugszik a miniszter válaszában de mint jelző is, föntartja magának a jogot, hogy ha csakugyan rendszer-változás jelei mutatkoznának, a szükséges lépéseket megtehesse. (Általános helyeslés.)

Következik a napirend az: 500,000 fontos in-ségi kölcsönről, a nők nagykorúsításáról és a klinikáról szóló törvényjavaslatok harmadszori fölolvása, mi megtörténik.

Kovács László. A gazdasági bizottság előadója betérjézik a ház június havi költségvetését, mely elfogadtatik.

Következik Horánszky Nándor határozati javaslatának tárgyalása a bírói végrehajtók eltörléséről.

Horánszky Nándor nagy benyomást gyakorolt, ügyesen összeállított és átgondolt beszédben újra indokolja indítványát.

Nem akarja ő az intézményt azonnal hatályon kívül helyezni, de az elvet kívánja kimondatni, és ennek értelmében a minisztert utasíttatni.

Nem hiszi, hogy e kérdésben súlyt kellessen fektetni a pénzkérdésre, mert a végrehajtók teendőit át lehet ruházni más közegekre, úgy hogy az államnak semmibe se kerüljön, a felek költsége pedig kevesedjék.

Indítványának első, a kézbesítésekről szóló részét, mivel azt a miniszter is elfogadja, érintetlenül hagyja, és csak a második részre a végrehajtásokra kíván kiterjeszkedni.

Indokul el nem fogadhatja azt, hogy a megkérd-zett 94 törvényszék közül 85 az intézmény föntartása mellett nyilatkozott, ő ezen eljárásban valóságos bureaucratismus modort lát, mely a minisztert elzárja a közvélemény hangos követelményeinek méltánylásától.

A végrehajtásokat, részint a bírákat, részint a közjegyzőkre, továbbá a kezelő személyzetre és a jó gyakoronokra lehet bízni, el fogják ők ezen teendőiket végezni talán ugyanazon időben, melyet most a végrehajtók díjainak behajtására fordítanak.

Ezután nagy vonásokban rajzolja az egész igazságszolgáltatást, melyre az ország a legnagyobb áldozatokat fordította, ma háromszor annyiba kerül mind azelőtt és nem jobb.

A baj egyik főokát az ügyrendben találja, a kimutatások, naplók stb. elkészítése roppant időbe kerül, a közpénztárak, főszerelvények tékozlással kezeltetnek, a fölfelügyelet is hiányos.

Itt egy reformáló kézre van szükség, mely ne a törvényszékektől, de önmagától kérje és nyerte az irányt, mindenekelőtt pedig bátorság kell.

Hivatkozik azokra, a miket Ghyeczy pénzügytink-ről mondott, s hozzá teszi, hogy ha intézményeink rossz-sága által kormányzási képtelenségünket fogjuk kimutatni kérdés támad: van-e jogunk állam lenni!

Dálnoky nem fogadja el Horánszky indítványát, ő elismeri, hogy az intézmény részben hiányos, azért azt kijavítani akarja nem eltörléni, a mi könnyelmű volna a javítás megkísérlése előtt.

A végrehajtás a javasolt személyekre bízni nem lehet, a bírónak más a teendője, s nem kívánatos, hogy a felek által díjaztassék, a közjegyzőknek tekintélyét tönkre tesszük, ha a végrehajtásokat rájuk bizzák, a kezelő személyzet elégtelen, a gyakoronok pedig tanuljanak, de ne experimentáljanak a felek kárára.

Indítványt nyújt be, mely szerint a ház tekintettel a miniszter ígéretére, hogy két törvényjavaslatot nyujtand be, egy a kézbesítéseknek más közegekre ruháztatása, mint a végrehajtások szabályozására, azon reményben hogy ezen javaslatok által a tapasztalt hiányok orvoslandók lesznek, Horánszky indítványát elveti.

Horváth Gyula Horánszky indítványa mellett szól.

Dulovics Ernő bővebben kifejti Dálnoky indokait és Horánszky javaslatára ellen nyilatkozik.

Lázár Adám az indítványt pártolja.

Remete Géza hosszasan beszél az indítvány ellen, azonban Dálnoky javaslatát sem fogadja el, hanem azt indítványozza, utasítsa a ház az igazságügyminiszter a tapasztalt hiányok orvoslására még ez évben javaslatokat terjesztetni be.

Matits János az indítvány mellett nyilatkozik és több visszaélést említi föl.

Eötvös Károly igéri, hogy rövid lesz, azonban a ház meglehetősen türelmetlenkedése daczára nagyon hosszasan polemizál Horánszkyval.

Patay István igéri, hogy rövid lesz és meg is tartja ígéretét, Horánszkyt pártolja.

Csemeghi Károly szellemesen és szokott szakértelemmel szól a javaslat ellen.

Beszédeje, úgy mint többnyire, most is már befejezett vitát újra fölkölté, ugyanis

Domahdy István polemikát kezd Csemeghi ellen, utána

Pulszky Ágost kissé személyeskedő modorban és szokatlan hévvel támadja az államtitkár képviselő urat, nyilatkozatából kiemeltük azon tetszésben részesült állítást, hogy a szaktérfaik véleménye mindig egyoldalú.

Tisza Kálmán jó kedvben volt, s gunyos és éles modorban fészegette Csemeghi állításait, többek között megjegyzi, miszerint érti azon ellenszenvet a változások ellen, mert ha törvényeink olyanok volnának, hogy azokat józan észszel is meg lehetne érteni, mi lenne akkor ajogtudosokból? — Továbbá mondja, hogy soha és sehoh nem találkozott bureaucratius testület, mely csak egy közeget is fölöslegesnek mondott volna, inkább szaporítaná, ha tehetnék.

Szólásra többé senki fölírva nincs, az idő előre haladván, az ülés befejeztetett. Holnap ülés, melyben a miniszter és az indítványozó szólanak.

Különlélek.

Budapest, június 22.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter a panaszosai kir. törvényszékekhez irnokká Kalapis Ferenc ottani díjnokot nevezte ki. A magyar nyugoti vasut mentén fekvő Kiskeszti üzleti távirtdaállomás neve „Ziebyfalvára“ változtatott át akként, hogy az új elnevezés mellett járjon közt az eddigi elnevezés is használtassék, mint következik „Ziebyfalva (Kiskeszti).“

— Uj postahivatal. Zólyomgyepei Polhora községben folyó évi július 1-ől napján új postahivatal lépend cletbe, mely postai összeköttetését a Tiszolcz és Breznóbánya közt naponta közlekedő koesi-küldöncz által nyrendi. Kézbesítési köréhez tartozni fognak: Mihalova és Massa helys.gek.

— A magyarországi néptanítók második egyetemes gyűlése f. é. augusztus hó 9., 10., 11. és 12. napjain Budapestben fog megtartatni. Ugyanazért fölhívjuk mindazokat, kik az egyetemes tanítógyűlésen meg akarnak jelenni, sziveskedjenek f. é. július hó 20-ig a bizottság alpenztárnokánál: Roth Vilmos urnál (Budavár tanítóképezde) jelentkezni, és a 2 forintnyi tagsági díjat hozzá addig beküldeni, hogy számukra a félaron utaztatás és a

szabad lakás kedvezményezéseknél kieszközölésére a kellő lépéseket megtehesse. A II. egyetemes tanítógyűlést elkészítő bizottság nevében Molnár Aladár, bizottsági elnök, Péterfy Sándor, bizottsági titkár.

Baró Piret temetése tegnap d. u. 2 és 3 óra közt nagy ünnepélyességgel ment végbe. A kerepesi ut, a Rókus-lórház melletti utcák, s a fűt, melyen a gyászmenet a kórháztól kiindulva végig ment zsufozásig megtelt közönséggel. A főváros összes helyőrsége természetesen kivonult. A halott ravatala a Rókus-kórház kápolnájában volt fölállítva, melynek falai ez alkalomra feketére voltak bevonva, s innen takarították el a szerencsétlen férfiú tetemét délután 2 órakor. Megjelentek volt az utolsó tisztességtételre József főherceg, Edelsheim Gyulai, az összes helybeli tábornokok és a helyőrség összes szolgálatmentes tisztjei; Ráth Károly főpolgármester, Széchenyi Ödön tiszoltővezér, Bittó miniszterelnök, Szapáry Gyula gr., stb. A menetet vasárnapi nyitották meg, ezeket követte két ezred gyalogság zenekarokkal, az elhunyt paripája, melyet egy szolga vezetett, a papság, a hatlovas temetési kocsis, a vértezett ló a vasas vitézzel, a gyászoló, a tábornok s tisztek és végül ismét egy ezred baka zenekarokkal. Az indóháznál a menet megállt és négyszer sortűzet adott 4 ágyú is hallatta bömbölő hangját. Az elhunyt tetemei a családi sírboltba Diós-Jenőbe szállították.

Az írói és művészi kör majálisa múlt szombaton ment végbe, s pedig szép sikerrel. E tavaszi mulatság abban mindenestre különbözött egyéb majálisoktól, hogy koncerttel s fölolvasásokkal volt összekötve. Hat órakor a füzén nagy füvegtermé egészen megtelt a díszes, javarészt hölgyközönséggel. Első számul Blaháné népdalai gyönyörködtettek volna, de a művésznő nem jelenhetvén meg, Odri énekelt népdalokat. Nemes egyszerűséggel, tiszta csengéssel s igazi hűvel; úgy hogy a zajos ujrázásokra ismételnie kellett. — Ezután Lauka Gusztó „két gesztenyefájának“ fölolvasása következett. — Az egész mulatság keretétől aztán Vizvári olvasta föl a zöld mulatság zöld jegyzőkönyvét, melyet don Pedro írt. A kiránduláson megjelentek: b. Edelsheim-Gyulai és neje, gr. Zichy Manó, gr. Zichy Jenő, gr. Károlyi Pista, gr. Szapáry Gyula és neje, b. Fejérváry és neje, Tűr István, Keglevich Béla gróf, Csernatony, Eber, Ribáry József miniszteri tanácsos és családja, Kárfy Titusz min. tanácsos, Urváry Lajos és neje, Szigligeti, Gyulay Pál, Felek Miklós, Felekyné, Apáthy István és neje, Vadnay K. és neje, Helvey Laura és Irén k. a., Szentkirályi Albertné, Kvassayné, Nádayné, Lejthényi Lilla k. a., Takács Lajosné, Glatz Ebetzky urhölgy két leányával, Kelené, Rákosi Jenő és neje, Preusmann Emilia, Dobó Istvánné, Máday Izidor, Odry Lehelné, Maszák Hugó, Sztupa Eugénie, Sztupa György, sok fiatal író és sok fiatal művész. A hangverseny után Marton Alajos csinos műtárgyaira „tomboláztak“ körülbelül fél kilencig. Ez alatt a tüzerczemberek meggyújtották a csillárokat, s kilenc órakor elkezdtek a bált, mely tömött sorokban éjfélig, ritkább sorokban hajnalig tartott. Az első eszardást gróf Zichy Manó nyitotta meg Felekynével. Általános visszaindulás csak a „harmadik kakasszónál“ következett be.

Az ideoi őszi hadgyakorlatok a közös hadsereg nevére f. évi augusztus 20-án kezdődnek és szeptember végéig tartanak bezárólag. Ez őszi hadgyakorlatokra az 1865—67. és 1869. évi tartalékos katonák főgnak behivatni, összesen körülbelül 2000 főnyi legénység. Az itten állomáson 32-ik sordalozó (Este főherceg) tartalékparancsnokká ennek fölött napokban átiratot intézett a városhoz, hogy tekintetbe véve, miszerint a más ezredek részéről is behívandókkal együtt 2000 főre számítható legénység elhelyezése sátrakban lehetetlen, mint-hogy ugyanez időben a lovasságnak is el kell szállásoltatni, a város béréiben ki a mondott legénység számára a dunajbórti városrészek körül bármint elegendő nagy helyiséget, például valamely szünetelő gyárt, vagy téglavető stb., hogy ideiglenesen e célra fordíthatassanak, s így legalább ebben az évben mentessék föl a lakosság az oly terhes beszállásolástól, mely különben is nemsokára hatóságilag meg fog szüntettni. — A város e kérelemre azzal felelt, hogy ily alkalmas helyiség csak egy kínálkozott, az ugynevezett „lágymányos“-on, egy szünetelő téglagyár, melyet azonban tulajdonosa semmi áron nem akar katonaelhelyezési célokra átengedni. Kiszemeltett azonban a főváros III. kerületében egy az elhunyt Vidats István hagyatékához tartozó fölhallgott szeszgyári épület a mondott célra. Mielőtt azonban a város ennek jelenlegi tulajdonosával az épület ideiglenes átengedése iránt alkudozásba bocsátkoznék, fölhitva a fentemlített parancsnokságot, nyilatkozzék az iránt, hajlandó-e az épületnél netalán szükséges beszerzések, átalakítások vagy egyéb fölszerelési költségeket a maga rovására átvenni?

A főváros kövezése a folyó évi költségvetésben 700,000 ft van fölveve, ebből kövezési anyagokra, a már megkötött szállítási szerződések értelmében 362,619 ft lesz fordítandó, marad még 337,381 ft; ebből az alsó Dunasor kövezése 108,692 ftot vesz igénybe. A megállapított terv szerint a megmaradt pénzből a következő utcák fognak kövezetni: A budai részen a teremű és márvány-utczák (840 ft), a kapuczinus, pala és ponty-utczák (5137 ft), a Toldy-utca (360 ft), a Buda és O-Buda közti út (8000 ft), a Szabó-féle házról fölvezető lépcső (7200 ft), Pesten a Rombach-utca (2600 ft), új bécsi-utca (6100 ft), akadémiá-utca (5000 ft), kishid-utca (2600 ft), a Vessalényi-utca (4000 ft) Eötvös-utca (4900 ft). Ezeket kívül kövezés-javításokra 40,771 ft, járdanépitésre 10,000 ft, a Haas féle palota előtt levő tér aszfaltozására 42,000 ft, összesen 231,558 ft fog fordítani.

A „Figyelő“ című irodalmi, szépművészeti és kritikai hetilap legújabb száma következő tartalommal jelent meg: Tempora mutantur. — Négy fiatal novella-író. — A drámai közélet elmélete. (Négy László hasonczimű művének bírálata). — Hazai irodalom. — Greguss a „Szózat“-ról. — Rövid szemle.

Rutilius Claudius eredetiben is kevesek által ismert utleírását fordította le s a mellékelt eredetivel együtt kiadta Fabian Gábor. A mű egy térképpel

együtt füzve 60 kr-ért, kötve 70 kr-ért kapható Aigner Lajos könyvnyomdájánál.

Rachelről a következő érdekes adatokat olvasuk: A nagy színésznő 1838-ban, június 22-én lépett föl először és 1855. július 23-án legutoljára a párisi „Comédie française“-ben. E tizenhét év alatt játszott összesen 1132-szer, legtöbbször, azaz 95-ször az „Andromaque“-ben, 74-szer a „Phaedra“-ban, 81-szer a „Polyenkte“-ben, 69-szer a „Lecouvreur Adrienne“-ben, 68-szor „Cinna“-ban. Rachel végleges szerződése a nevezett színházhoz 1840-ben történt. Fizetése 27,000 frank, játékdíja 18,000 frank volt. Jutalomjátékát évenként 15 ezer frankkal, háromhavi szabadságidejét pedig 60 ezer frankkal váltották meg. Ez aránylag roppant fizetés dacára fölbonította 1849-ben szerződését, félévi szabadság-idejét és 42,000 franknyi fix fizetést követelve, mit meg is kapott. Ily teher elviseléséhez persze a színháznak is jól kellett jövedelmeznie. És valóban behozott a Theatre francais 1851-ben 681,600 frankot, mely összeg a párisi kiállítás ideje alatt 910,000-re növekedett, 1860-ban plane 983,000-re.

Rimaszombatban a legközelebbi országos vásár alkalmával egy ur játékközben elvesztett 1560 frot. Mielőtt a pech érte volna, fölkerített, járuljon valami csekélységgel a helybeli prot. gymn. alapítványához. — A nagyra tisztelt hazafi készségesen ki is jelölt-e nemes ezéla 40 krt, „mert ugymond, fölbbet ily iszonyu ros idöben nem adhat, s ez ember alig tehet szert annyira is, hogy a legnélkülözhetlenebb szükségleteit födözhesse.“ Ehhez sem kell commentár.

Tizenkét élő gyilkos lakott egy Kersten Vilma nevű cötheni asszony gyomrában teljes három hónapig s ami fö, a dolog komoly valóság. Történt pedig úgy, hogy az asszony fiben elaludt és nyitva hagyott száján egy anyagik surrant be s miután a kifelé vezető ajtó megtalálni nem tudná, a gyomor belső részében meg is szaporodott. A szegény asszony e három hó alatt esontvázza saványkodott le, bajának okát nem is sejtette, míg a hányatószer a corpus delictiket napfényre nem hozta. Azóta a németországi orvosi lapok állítása szerint igen jól érzi magát s a gyilkfamília semmiféle káros következményt nem hagyott maga után.

Rövid hírek. A belügyminiszter meghagyására a főkapitányság elűtötte a „Jézus Krisztus“ című sensatiós-darab előadását. E darabot Bokody és Völgyi akarták előadni. — A nemzeti színház két gesztenyefáját a sétatéri bizottság is át kívánja ültettni az Erzsébet-sétátra; kezdetben úgy akarták kivágni a fákat, hogy gyökereiket tizenegy láb környekre vágják ki; így azonban bajos volna azokat behozni a sétátra, így tehát kisebb gyökérrayonnal is beérik. (Ha ugyan maguk a fák is beérik.) — A Margitsziget és Ujpest között levő nagy homok zátonyról múlt tavasz óta a f. június hóig összesen vagy 90,000 köbölnyi kavicsot kotortak föl s remélik, hogy öszre a zátony el lesz kotorva. Együttal megemlítjük, hogy a Duna folyásának szabályozása által a Margitsziget ki fog szélesíteni és pedig vagy 26 ölnyire. Az illető munkálatokat már elkezdtek. — Egy virágcserep. A napokban a Gyertyánfű-ház egyik ablakából egy virágcserepet valaki véletlenül lelékött és kevésebe esett, hogy az egy arra menő eselődnek fejét össze nem zuzta. — A tegnapi előtti zivatarnak emberélet is esett áldozatul. Egy tizenhároméves paraszt fiu, ki a réten lovakat legeltetett, a vihar kitorésekor a kovácsi erdőn át hazágyaralt; az erdőben azonban a villám agyonütötte. Holttestét tegnap reggel találták meg. A lovak megbokrosodtak, de nyaklökőknél fogva össze voltak kötözve és bele bonyolultak egy fa ágaiba, hol reggel szintén megtalálták. — A köztisztaság érdekében az első két kerület előjáróságai, nagy buzgalmat fejtenek ki; mindazok, kik az utcákat bármint módon rondítják, érzékeny bírságban marasztaltatnak el.

Nemzeti színház. Kedd, június 23. „Brankovics, Serbia despotája.“ Opera 4 fölvonásban.

Budai szinkör. Kedd, június 23. „Legények iskolája.“ Vigjáték 4 föl.

Táviratok.

Bréma, június 20. A német koronaherceg a tanács által az ő tiszteletére rendezett banketten toasztot mondott a szabad német birodalmi városra, Brémára, mely a nemes vendégszeretnek régen bebizonyult híret újból bebizonyította s meleg részvétének a gazdaszat iránt fényes tanúbizonyságot adta. A tanácsra és a polhárságra emelve poharát, a koronaherceg kiemelte a gazdaszatnak nagy fontosságát, mely még a zavargások és háboruk idejében is egyetlen reményét képezi a jobb jövőnek. A koronaherceg azzal végezte beszédét, hogy az idegen országos kiállítások köszönetet szavazott és kérte őket, hogy vinnék hazájukba azt a meggyőződést, miszerint sehöl sem táplálják élenkben azt az ószinte óhajt, hogy az emberi művelődés munkája zavartalan békében tovább folytassék úgy, mint az újból fölállmasztott német birodalomban.

Róma, június 21. Tegnap este a pápa trónaléptének évfordulóján a Pétertemplomban Tedeum tartott; ez alkalmából több száz ember, kik megpillantották a pápát a vatikán ablakán, zsebkendőit lebegtetve, többen köztük, kik egykor pápai rendörök voltak, fölkiáltottak: „Eljen a pápa-király!“ E fölkiáltásokat a nép füttökökkel fogadta s több elfogatás is történt. Midőn a rend helyreállítására a veszagieriek közbeleptek — a tömegazonnal a legnagyobb rendben szétszórtak. Mikor a pápa a demonstratiót észrevette, azonnal elhagyta az ablakot.

Madrid, június 20. A Mancha tartományban levő karlisták összpontosulnak. A biscayabeliek Estella felé vonultak. A madridi hercegnő e hó 19-én Durangóban volt. A karlisták Estella felé szállítanak 4 nehéz ágyut, melyeket a külföldről kaptak.

London, június 20. Két parlamenti új választásnál North-Durhamban a conservatívak győztek. — 7000 kö-szénmunkás munkabeszüntetése Clevelandban úgy intéz-

tettet el, hogy a munkások elfogadták a munkadíj-leszállítást 12%-ról 40%-ra.

London, június 20. Butt, ir képviselő június 30-án azt az indítványt fogja tenni, hogy az ir parlamentnek megint megadassék a jog, hogy az irhoni ügyeket kivéve, közügyek fölött tanácskozhasson, föntartván egyszerűsmind az összbirodalom integritását s Irhonnak olyszert összekötését az összbirodalommal, hogy minden birodalmi ügy a birodalmi parlament által intéztessek el.

Konstantinápoly, június 20. A „Lars“ török hajó tegnap este Saloniki felé tartva, a Márványtengeren az Alexandriából jövő egyiptomi hajó, „Behera“ által elcsúsztatott. Háromszázötven utas közül az egyiptomi hajó harminczat megmentett. Az egyiptomi hajó is nagyon megsérült.

Washington, június 20. A tanács és a képviselőház elfogadta a papírpénz-kibocsátásra vonatkozó törv. javaslatot.

Közgazdaság.

Budapest, június 22

A „kisbirtokosok földhitelintézete“ új igazgatóválasztmánya f. hó 20-dikán tartá első ülését, melyben Vég Ignác, eddigi vezértitkár és helyettes igazgató az igazgatói állásra véglegesen megválasztott, továbbá elhatározottak, hogy az intézet saját részvényeire az alapítókból kölcsönt nem ad, az eddigelő a volt igazgató-választmány által (nagyobbrészt saját tagjainak) nyújtott ily kölcsönöket pedig erélyesen be fogja követelni.

A budapesti forgalom a múlt hóban a hivatalos statisztikai kimutatások szerint a következő volt: — Az összes vasuti és hajói forgalom május hó négy hetében 3.648,000 vammázsát tett, az 1873. év megfelelő szakában pedig 3.317,000-et; a f. év 5 havában 14.700,000-et, 1873-ban ugyanazon időben 15 milliót. A folyó évre eső csökkenés eszerint 300,000 vammázsát tesz. Ezen csökkenés pedig az év évi csekélyebb kiviteli forgalomban keresendő. Ez év eddig lefolyt 5 havában összesen 3.460,000 vammázsra gabona hozatott be, míg ellenben 1873-ban 700,000 mázsával kevesebb; elszállítottat ez évben 480 ezer, míg tavaly 9 0.000-el kevesebb. Az ez idei május havi közszénbevétel majd 100,000 vammázsával nagyobb mint a tavalyi. A lisztkivétel úgy mint a múlt hóban 1/4 millió vammázsát tesz. — A gabonatözsde összesen „10 ezer vammázsra gabona adatott el május hó négy hetében, az 1873. év megfelelő szakában ugyanannyi. Az árakban a hó folytán csak igen csekély ingadozás tapasztaltatott. A gabonatözsde forgalma az év elejétől május hó 30-ikáig volt 2.180,000 vammázsra, 1873-ban ugyanezen időben pedig 2.280,000. — A marhavásáron e hó négy hetében összesen 17,700 darab állat adatott el. 1873-ban 19,000 s így a folyó évi csökkenés 1300 dab. Januártól május végéig tavaly 92,00 darab adatott el, míg ez évben csak 85,000; a folyó évi forgalom e szerint 1/2 részszel apadt. A hus ára a múlt hóhoz képest valamivel alább szállott.

A magyar északkeleti vasut idei közgyűlését június 23-dikán tartja. A közgyűlés elé terjesztendő jelentésből kivesszük a következő adatokat: Az állami kamatbiztosíték pályamértöldenkint 36,000 ezüst forintra és 500 ezüst forint törlesztési hányadra rug. A nyiregyházi szárvonalra az állami kamatbiztosíték pályamértöldenkint 2,000 ezüst ft és az ennek megfelelő törlesztési hányad. Kibocsátott 93,366 db 200 ezüst ftos részvény és 93,366 db 300 ezüst ftos elsőbbségi kötvény, összesen 46.603,000 ezüst ftnyi értékben. A forgalmi alap nagyobbjására a társulatnak 4.399,500 ft-ra van szüksége, és e célból a múlt nagygyűlés határozatához képest az igazgatóságra készen; a kibocsátás azonban a rossz pénzügyi viszonyok miatt mindeddig elmaradt. A tényleges forgalmi szükséglet egylegre 1.418,780 ftnyi lebegő adósság által födöztetett. A nyiregyházi vaspályavonal terhére 459,000 ft adatott ki, mely összeg behajtására már megtörténtek a kellő intézkedések. Az északkeleti vaspálya bevételei 1873-ban 1.987,499 forintra, a kiadások pedig 1.861,249 forintra rugtak, a bevételi többlet tehát 126,249 forint, az állami kamatbiztosíték terhére eső összeg pedig 2.262,475 ft volt 1873-ban.

A losonci gőzmalom-részvénytársaság 1874. ápril 30-án zárt számadása 20,000 forintnyi részvénytőke után a 11,030 forint 83 krnyi törlesztéseket leszámítva 53,026 ft kr. tiszta nyereséget mutat.

A keleti marhavesz Magyarországon Szörémmegye Jablanca és Szillevecza községeiben kiűtött.

A budapesti gabna- és értéktözsde június 22. A tözsde hangulata ma egyáltalán kedvező volt. A vasuti kölcsön 95 3/8-ra emelkedett, csak a valuták voltak lanyhábbak. Szintén kedvező hangulat volt tapasztalható a gabnatözsde is; a kedvező időjárás folytán erősebb lévén a kínálat, a vételkérő pedig az alacsonyabb árak dacára is kevés. — Buza, kész áru, a múlt heti zárarakhoz képest 20—25 krt vesztett, s ez árában a malmok tegnap és ma csak 25, 100 mázsát vásáreltek; 84 fntos magyar 7 ft 15 20, 30—6 kr, 84 fntos magyar 7 ft, oláh 82 fntos 5 ft 85—90 kr, 3 hónapra az áru minősége színe és tisztasága szerint. Usancebuza szept.-okt. szintén csökkenő, a két napon vagy 40,000 mázsa köttetett 6 ft 30, 25, 23, 20 és 10 krral, s záródik 6 ft 20 kr. ára. — Rozs 30 35 krral olcsóbb, néhány száz mérő galicziai áruért 4 ft 30 krt fizettek. — Árpa üzlet nélkül. — Tengeri lanyha, kész áru 4 ft 50—51 kr, jul.-aug. 25.000 mázsa 4 ft 5 47, 40 krral adatott el. — Zab néhány krral olcsóbb, 2 ft 85 80 krral fizetve; szept.-okt. változatlan, mintegy 4000 mérő 1 ft 97—99 krral adatott el Győrött átvéve, s maradt 1 ft 97 kr pénz és áru.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segédszerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

[A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 22.]

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Záloglevelek.		Magyar vasuti köles. (120 frt ez.)		
Hang.	font	forint	Befiz.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	
Buza, bányási ó v. uj	83	7.05	7.20	315	870	500	410	420	95.25	95.75
" " " "	85	7.30	7.45	200	880	200	150	155	131.00	131.50
tiszav.	87	7.30	7.40	300	310	200	253	255	221.25	221.50
" " " "	83	7.55	7.65	100	46	500	495	500	860	865
" " " "	85	7.25	7.35	200	35	200	495	500	28.75	29
pestm.	87	7.50	7.65	800	140	500	310	315	940	941
" " " "	83	7.25	7.35	200	266	200	208	210	525	526
" " " "	85	7.50	7.65	200	90	200	44	45	209	209.50
ieherm.	87	7.35	7.45	200	59	200	105	106	205	205.50
" " " "	83	7.50	7.60	80	26.75	100	88	92	203	203.50
" " " "	85	7.60	7.70	85	30	200	156	160	449	442
" " " "	87	7.35	7.45	160	157.25	200	85	90	326	327
bácskai	83	7.50	7.60	200	67	500	190	200	141	141.50
" " " "	85	7.35	7.45	100	61.25	200	70	72	237.75	235.25
" " " "	87	7.50	7.60	70	45.50	100	5.32	5.35	134	136
" " " "	83	7.35	7.45	50	30	150	8.92	8.94	95	95.50
" " " "	85	7.50	7.60	100	30	150	106.25	106.75	84	85
" " " "	87	7.35	7.45	100	30	150	111.75	112.25	162	162.50
" " " "	83	7.50	7.60	100	2240	2260	44	44.25	25.50	26
" " " "	85	7.35	7.45	100	149.50	150	44	44.25	90.50	91.50
" " " "	87	7.50	7.60	100	43	45	44	44.25	11.75	12.25
" " " "	83	7.35	7.45	100	37	38	44	44.25	22	23
" " " "	85	7.50	7.60	100	37	38	44	44.25	23.50	24
" " " "	87	7.35	7.45	100	41	41	44	44.25	12	12.50
" " " "	83	7.50	7.60	100	40	42	44	44.25	30.50	31
" " " "	85	7.35	7.45	100	35	37	44	44.25	21.75	22.25
" " " "	87	7.50	7.60	100	260	270	44	44.25	106	106.50
" " " "	83	7.35	7.45	100	108	108	44	44.25	106	106.50
" " " "	85	7.50	7.60	100	145	146	44	44.25	106	106.50
" " " "	87	7.35	7.45	100	212	215	44	44.25	106	106.50
" " " "	83	7.50	7.60	100	770	780	44	44.25	106	106.50
" " " "	85	7.35	7.45	100	98	100	44	44.25	106	106.50
" " " "	87	7.50	7.60	100	745	750	44	44.25	106	106.50
" " " "	83	7.35	7.45	100	19	20	44	44.25	106	106.50
" " " "	85	7.50	7.60	100	435	440	44	44.25	106	106.50
" " " "	87	7.35	7.45	100	435	440	44	44.25	106	106.50

HIRDETÉSEK.

Francia modor után készült **férfi-íngek**, fehér és színes, vászon, chiffon, fél vászon, angol, oxford- és flanel-szövetekből.

Kész íngekben csakis **fehér chiffon-szövetből** szolgálhatok, minden másnemű mérték után készül.

Angol vászon és francia chiffon (cambrig) **gallér és kézelő.**

Vászon chiffon és batiszt **íng-mell** (devents) himzéssel vagy szegélylyel.

Francia batiszt, vászon és selyem **zsebbeli** fehér vagy színezett szegélylyel.

Fél és egész **férfi-harisnya** fil d'Ecos, gyapot-, selyem- és gyapjuból, legújabb minták- és kitűnő minőségben.

Nagy választás **vadászharisnyákban.**

Vászon és chiffon **lábravaló.**

Fil d'Ecos, selyem báli és gyapju **női harisnya** minden szín- és mintákban.

Legújabb angol és francia divatu **kalapok.** Uti- és vadászó-kalap. Merino és selyem elaque (báli hengerkalap.) Nyári szalma- és szövet-kalap.

MÜLLER F. A.

(ezelőtt Alter és Kiss)

gazdagon felszerelt

férfi-divatárúk tára

BUDAPESTEN:

váczi- és régi posta-utca sarkán, Szentkirályi-féle házban, ajánlja a közelgő tavaszi és nyári idényre dús választékú

férfi-divat-cikkeit.

Kitűnő szabász vezénylete alatt álló férfi-szabóság.

Mindennemű szilárdhiteles gyárakból vásárolt angol és francia kelmék.

Vidéki megrendelések

utányvét melletti pontos teljesítésére különös gond fordítatik; a t. vidéki megrendelők kéretnek a kívánt cikkeknek megközelítő árát meghatározni.

Minták készséggel bérmentve küldetnek.

Nagy választás uti- és vadász-**sapkákban** minden idényre, válogatott formákban.

Nyári idényre vászon és selyem foulard **férfi-napernyő.**

Ang. 8, 12 és 16 ágú **esernyők.**

Nagy választékú **sétabotok.**

Gyári raktár mindennemű angol, francia és prágai **kesztyűkből**, egyúttal: 1 és 2 gombos férfi prágai kesztyű, valódi jovin, ang. dogskin és ang. cheverette kesztyű; posztó, zerge- és szarvas-bőr vadász- és hajtokesztyű, ezérna, selyem és nyári mosóbőr-kesztyű.

2, 3 és több gombu prágai **női kesztyűk**, selyem fillet- és plüss-kesztyű, női lovagló (stulp) és mosóbőr-kesztyű.

Dús választás mindennemű férfi és női **nyakkendők** legújabb mintákban, nyári idényre különösen ajánlható mosó foulard nyakkendők 50 különböző mintákban. Továbbá angol cecharpok és külső cachener kendők nagy választásban.

Angol és francia **illatszerek és szappanyok.** Valódi Ess-Bouquet, valódi Eau de Cologne. Mindennemű haj-, fog- és körömkéfék.

GIESSHÜBLI

legtisztább alkali-tartalmu savanyuviz.

Specifikus hatása kiterjed torokbajokra, gyomorsavanyúság, gyomorgöres, a légzőszervek idült hurutos bántalmaira, idült hólyag-hurutra, s a **legpompásabb** üdítő ital a nap minden órájában. Minél fogva a nagyobb városokban létező rossz ivóvíz mellett, mely oly sok nyavalyának szülő oka, mint legtisztább savanyuviz legmelegebben ajánlatik.

A szállítás csak üvegekben eszközöltetik. Ismertető füzeteket, árjegyzékeket stb. ingyen küld a **tulajdonos**

Mattoni Henrik Karlsbadban (Csehország.)

Saját raktárai Bécsben: Tuchlauben 14, Maximilianstrasse 5.

